N°. 5090 — 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

DONDERDAG 3 JULIJ.

Deze Courant verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve [illegible]. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de provinciën *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT, [illegible]

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 2 Julij.

[illegible] niet vele, maar nog al lange redevoeringen geleverd.

De heer Nolthenius klaagt er over, dat de schoolzaak in plaats [illegible] een godsdienstigen strijd heeft uitgelokt, die niet altijd met liefde is behandeld. Hij meent dat de school eene zuivere staatsquæstie is, waarbij de godsdienst, volgens het voorschrift der Grondwet, moet worden geëerbiedigd in *negatieven zin*. Dat is 't gevolg van de scheiding van Kerk en Staat. Hij is daarom tegen *gesplitste* scholen, die daarenboven onvermijdelijk moeijelijkheden zouden voortbrengen; omdat het daarstellig kerkelijk onderwijs zou moeten worden gegeven door schoolonderwijzers, die hij daartoe onbevoegd (of, onbekwaam noemt. Men moet er dus bij blijven, dat men godsdienstzin ontwikkelt naar een algemeen begrip, en hij aarzelt niet in abstrakten zin den Staat onchristelijk en ongodsdienstig te noemen. (Wij laten dat alles op zijne plaats. Wij kunnen niet alles wederleggen, wat er zoo al in de 2e Kamer wordt gezegd, door leden die alles door elkander halen, en de meest onhoudbare en uitgediende stellingen voor onbe[illegible] zonder dikwijls de sterkste [illegible] te begrijpen van de beginselen [illegible]. Als men toch veel van 't geen de heer Nolthenius aanvoert tot de beginselen terug brengt, dan komt men tot het resultaat, dat men de kerkgenootschappen wel zou kunnen missen, en de godsdienst zou kunnen worden vervangen, als men er de staatsdienst voor in de plaats bragt. Ook de redevoering van den heer *ten Cate* had die strekking, ofschoon wij ons overtuigd houden, dat [illegible] beide sprekers 't zoo bedoelt.) De heer Nolthenius acht overigens den Bijbel voor kinderen van 6—12 jaren als schoolboek niet geschikt; maar men kan daaruit die lessen en voorbeelden nemen, die voor allen geschikt zijn [illegible] de geschiedenis bespreken [illegible] verschillen, tenzij [illegible] onbekwaam is. Intusschen hij wenscht voor de Israëlieten de afzonderlijke school te behouden, en de schoolpligtigheid in de wet te zien opnemen.

De heer Mackay zal bezadigd zijn. Hij wil in Nederland niet bijdragen tot tooneelen, die onlangs België onteerd hebben. De parlementaire vrijheid van spreken en de vrijheid van drukpers moeten in Nederland ongeschonden blijven. (Deze opmerking is niet te veel. Er zijn er — let b. v. op 't *Residentieblad* — die niet ongenegen zouden zijn om ten onzent het voorbeeld van den Koning van Pruissen te doen volgen, die aan een katholiek blad, de *Volkshalle*, bij koninkl. besluit het zwijgen heeft opgelegd. Te Brussel daarentegen beproefde de oppositie om de *Emancipation* en het *Journal de Bruxelles* tot zwijgen te brengen door middel van een hagelbui van straatsteenen. Intusschen, het koninkl. besluit van Berlijn heeft meer effekt gehad dan de brusselsche straatsteenen.) De heer Mackay zal bedaard zijn, omdat in de toekomst de gezindheidsschool zal zegevieren ('t geen ook onze verwachting is). Hij meent dat nu reeds de proef der *gemengde* school is mislukt op het oogenblik, dat men ze nog gaat uitbreiden. Hij acht de splitsing geen denkbeeld. Zij bestaat door de vrije scholen en werkt goed. Men kan haar uitbreiden. Hij weet dat het bezwaarlijk gaat om 't algemeen te doen; maar hij is overtuigd dat het stelsel van de gemengde school nog minder uitvoerbaar is en beroept zich te dien opzigte op het Onderwijzersgenootschap 't welk getuigt, [illegible] als de wet [illegible], dan liever de gesplitste school [illegible] wordt.

[illegible] bestrijdt hij de stelling, dat het godsdienstig onderwijs niet kan worden overgelaten aan de ouders en de kerkleeraars. (Met der daad, als men geen begrip had van 't Christendom en van den toestand van 't Volk, zou 't onnoodig zijn daarop te drukken.) De heer Mackay zegt, dat de ouders geen tijd hebben om hunne kinderen te onderwijzen. Wij voegen er bij, dat vele ouders zelven niet onderwezen zijn, noch onderwezen kunnen of willen worden, noch zorg dragen dat hunne kinderen christelijk onderwijs ontvangen. Men bezoeke de groote steden en sommige dorpen en [illegible] nasporingen te doen; men zal weldra [illegible] 't christelijk onderwijs aan ouders en [illegible] te mogen overlaten, een geslacht bereidt dat tot alles in staat zal zijn, behalve tot de beoefening van alle christelijke en maatschappelijke deugden der wet.)

Verder bestrijdt de heer Mackay de beweering van den heer ten Cate, dat de gesplitste school niet nationaal zou zijn. Hij, daarentegen, stelt dat hij geene denkbeeldige eenheid wil ten koste van Bijbel en volkshistorie. (Dat is eene stelling, waar tegenover ieder ander gezindte eene andere stelling kan plaatsen. Maar juist is de aanmerking,) dat men het best verdraagzaamheid en vrede aankweekt, als men aan ieder geeft wat zijn regt is. Dat kan niet geschieden op de gemengde school, waar van Christus zal worden gesproken op eene wijze, waarmede de heer Mackay, zoo min als wij, gediend kan zijn, gelijk hij 't door voorbeelden uit schoolboekjes aantoont. De gemengde school kan, naar zijne overtuiging, niet bevredigen; zulk rezultaat zal alleen de gesplitste school voortbrengen, gelijk zij 't in Duitschland doet, waar zij algemeen is ingevoerd en goede vruchten draagt. (Het is waar. Maar in Duitschland is niet, gelijk bij ons, de Staat [illegible] om zich niet de kerkgenootschappen [illegible]. En zonder [illegible] Staat [illegible] Kerk [illegible] geen gezindheidsschool mogelijk. Zij moeten zamenwerken. Maar dit is het juist wat men hier niet wil, en wat zelfs welligt de heer Mackay niet zal gedoogen).

De heer Gevers Deynoot juicht het hoofdbeginsel der wet toe. Ofschoon hij liever had gehad, dat men op het bestaande had voortgebouwd, dan dat men een gansch nieuw stelsel [illegible] toch mee vereenigen, behalve met [illegible]. Hij somt eenige verbeteringen op, die hij in de wet prijst; betreurt het gemis van de regeling zoo der middelbare als der bewaar-scholen; wenscht afzonderlijke scholen voor de Israëlieten, om bevrediging te geven; en dringt op schoolpligtigheid aan.

De heer Elout van Soeterwoude verdedigt het petitionnement en beweert, dat de *groote hoop*, waarvan spraak is geweest, bestond uit aanzienlijken, godsdienstleeraars, deskundigen in het vak en ouders, bekend met de heilige belangen van hun kroost. (O ja, dezulken zijn er te vinden, maar niet allen met gelijk inzigt noch doel. Maar de groote hoop was er ook, dat wil zeggen, dezulken die gebruikt werden.) De heer Elout meent, dat de strijd vruchtbaar is geweest, omdat de noodzakelijkheid van den christelijken faktor reeds door allen erkend wordt. Maar die faktor moet waarheid worden, zegt hij, en hij is slechts waar, voor zoo ver hij steunt op het feit: de menschwording van den Zone Gods. (De heer Elout vleit zich als hij meent dat de christelijke faktor, in de waarheid die hij [illegible], door allen erkend wordt, 't is juist bij velen [illegible] tegenstanders te doen om dat te keeren, wat [illegible].) Hij verlangt

1°. volkomen splitsing tusschen Christenen en Israëlieten;

2°. fakultatieve splitsing tusschen Protestanten en Katholieken. In geen geval kan hij aannemen, wat Gods zegen van Nederland zou kunnen afweeren. (Wat een variant is van den vloek over Nederland, waarmede de heer van Lijnden dreigt).

Ten slotte ontvangen de ministers van Binnenlandsche Zaken en Justitie, in den vorm van twee vragen, een parlementair verwijt over het te gemoet komen aan de gemoedsbezwaren en het mandaat des Konings.

De heer Bosscha neemt de beschuldiging aan, dat hij een voorstander is van de humaniteitsleer, in den zin, dat zij wortelt in het Christendom. Hij keurt de algemeene strekking van het ontwerp goed. Bij de beoordeeling daarvan moet men, zegt hij, alleen redenen van Staat voor oogen houden. Nu het onderwijs voor Kerk en huisgezin is vrijgemaakt, nu is 't voor den Staat, z. i., de praedomineerende quæstie, wat hij te doen heeft om te zorgen dat Kerk en huisgezin geen nadeel aan den Staat toebrengen. (Dat begrijpen wij niet. Zijn Kerk en huisgezin dan den Staat vijandig? Wordt de Staat van die zijde door eenig gevaar bedreigd? Het schijnt: want) de heer Bosscha haalt het als een grief aan, dat men van den Staat scholen vraagt, voor de gezindheden bruikbaar. Hij ziet daarin eene poging om den Staat onder de Kerk te brengen. (Eene gewenschte verstandhouding dus tusschen Staat en Kerk, hunne zamenwerking tot het verkrijgen van goede scholen zal een aanslag zijn van de Kerk op den Staat! Wat is de Staat dan, dat de Kerk niet met hem in overleg mag treden? Is de Staat dan eene Godheid, die geëerd en gediend moet worden, waarvoor de Kerk knielen mag, maar naast welken zij nooit mag staan, om zelfstandig over een gemeenschappelijk belang te onderhandelen?) De heer Bosscha is zoo doordrongen van eerbied voor dien Staat, dat bij hem de verwezenlijking van zulke denkbeelden zelfs geen onderwerp mag uitmaken van diskussie in eene vergadering van leden, die de Grondwet bezworen hebben. (Menig lid zal daar verbaasd van opgezien hebben, niet wetende dat hij met de Grondwet te bezweeren een afgod had gehuldigd.) De wetgever heeft derhalve bij de onderwijswet niet anders te zorgen dan dat de school pædagogisch goed zij ingerigt en staatsburgers aankweekt voor eene dergelijke eene nationaliteit, dat alle kerkelijke geschillen volkomen magteloos worden. (Magteloos op 't gebied van den Staat? dan is [illegible].) Want ja, wij worden bedreigd door partijschap, en [illegible] regt zegt de heer Bosscha, dat Nederland [illegible] door de kerkelijke geschillen [illegible] van den Staat [illegible]. Intusschen

Waar de spreker overgaat tot de tegenwerping, dat de gemengde school niet voldoet aan de godsdienstige behoefte des Volks, stelt hij de quæstie anders. Na gezegd te hebben, dat de Staat er groot belang bij heeft dat de toekomstige staatsburgers opgevoed worden om uit eigen beweging te doen, waartoe zij anders door politie en justitie zouden worden gedwongen, schijnt hij te verzekeren dat aan die behoefte is voldaan door het hoofdstuk in de Grondwet betrekkelijk de godsdienst. Een weinig te voren had hij gezegd,

1°. dat aan het belang van den Staat voldaan wordt door de opleiding tot alle christelijke en maatschappelijke deugden, en dat

2°. de voldoening aan godsdienstige behoefte niet de taak van den Staat is. [illegible] de quæstie, die door den Staat moet worden [illegible] beantwoordt: De groote vraag is, hoe wij de volkskrachten kunnen ontwikkelen in overeenstemming met ieders gewetensvrijheid? (En straks hebben wij gehoord, dat de groote vraag, waar alles op aan komt, was te zorgen, dat de Staat geen schade lijde van de Kerk en van het huisgezin!) De spreker intusschen meent, dat, al is de wet geen ideaal, zij toch vrij goed beantwoordt aan het doel, dat hij zich voorstelt.

Hij noemt ten slotte een paar bezwaren:

1°. dat de school wordt overgelaten aan de gemeente; ofschoon velen daarmede niet gediend zijn;

2°. dat de schoolpligtigheid niet wordt ingevoerd.

De heer Groen van Prinsterer sloot den kring der sprekers op Dingsdag. Zijne redevoering was gematigd en vrij van de parlementaire [illegible] zoo scherp kunnen zijn. Daarentegen was zij [illegible]nend. Zij strekt ter oplossing van twee vragen:

1°. Zal de hoofdgedachte der wet bij de meerderheid bijval vinden?

2°. Zal de wet tot stand komen?

De hoofdgedachte van de wet is niet, z. i., in het woord *christelijk*, niet in de *gesubsidieerde vrije school* te vinden. Hij acht beiden van zeer ondergeschikt belang. De hoofdgedachte is eene volkschool voor alle menschen van alle gezindten, waaruit het Christendom, als sektarisch eenzijdig, zal worden geweerd. (Die voorstelling is malitieus. Van de school moet worden geweerd — of de wet dat doet is eene andere quæstie — de dogmatiek van het Christendom, niet omdat zij sektariesch is; maar omdat andersgezinden grondwettig regt hebben, dat men hunne kinderen niet leert wat met hunne godsdienstige begrippen strijdt. Dat is de hoofdgedachte der wet.) Hij vraagt of die hoofdgedachte door de Kamer zal worden aangenomen? (Gelijk hij ze voorstelt, ongetwijfeld neen. Maar in den zin der meerderheid? Vermoedelijk ja. Die meerderheid heeft zich sinds lang daarvoor verklaard). De heer Groen hoopt van neen, omdat eene diskussie meer afdoet dan tien verslagen. Wat hij aanvoert komt hier op

neêr. Hij hoopt dat er strijd zal komen tusschen de verschillende fraktiën van de meerderheid, die hij berekent te bestaan uit liberalen, Katholieken en toegeeflijken. Van de Katholieken zegt hij; dat zij de *gemengde* school in *beginsel wenschen* als een *noodzakelijk kwaad*; (hetgeen volkomen in strijd is met de waarheid en door den heer Groen onder geen opzigt kan worden verdedigd.)

Verder geeft hij te kennen, dat zijne partij wil eene *gemengde christelijke school* zou willen, waarop Katholieken en Protestanten te zamen zouden zijn; en eerst wanneer dat niet mogelijk zou zijn, vraagt hij de *gesplitste*. (Het schijnt dan dat zijne partij nog al *veranderlijk* is in hare eischen. Meent de heer Groen dat de school leerstellig-christelijk kan zijn voor Protestanten en Katholieken? Waarop steunt die meening?)

2°. zal de wet tot stand komen? Hij hoopt van neen. Omdat de ministers, naar zijne overtuiging, na deze diskussie in de wet niet kunnen volharden; omdat de opname der Israëlieten in de christelijke school niet gewild wordt; en omdat hij 't betwijfelt, of de Koning de voordragt wel door zijne handteekening zal willen bekrachtigen. (Wij hebben daarop niets te zeggen, dan dat de heer Groen van den Koning niet spreken moest, als hij werkelijk overtuigd is van hetgeen hij zegt, dat de naam des Konings in de debatten niet mag worden gemengd.)

Bij den aanvang van de zitting van gisteren, Woensdag, werd het woord gevoerd door den heer Dommer van Poldersveldt, die in eene met veel talent uitgewerkte redevoering, het standpunt aanwijst, waarop hij staat, de redenen ontvouwt waarom hij zich de gemengde school laat welgevallen, en de bezwaren uiteenzet, die hem bij de voordragt zooals zij daar ligt, verontrusten. Een gewigtig bezwaar ontstaat voornamelijk daaruit, dat de wet de deur opent tot het misbruiken der school in eene eenzijdige rigting.

Zulks is nog nader aangetoond met ongemeene bekwaamheid door den heer van Nispen van Sevenaer, die evenwel een eenigzins ander punt van uitgang heeft. De heer Dommer meent, dat de Grondwet geen andere dan gemengde staatsschool vergunt. De heer van Nispen daarentegen is van gevoelen, dat de Grondwet 't volkomen vrij laat, om zoo wel gesplitste als gemengde scholen op te rigten.

Deze beide redevoeringen zijn zeer belangrijk. Plaats en tijdsgebrek verhinderen ons daarvan een eenigzins uitvoerig verslag te geven. Onze lezers zullen er evenwel niets bij verliezen; want wij stellen ons voor beide redevoeringen in een *bijvoegsel* mede te deelen, zoodra wij ze zullen aantreffen in de bijbladen van de *Staats-Courant*.

Beide sprekers hebben te dezer gelegenheid dank gebragt aan de leden der anti-revolutionnaire partij, die anders gewoon harde woorden te gebruiken, ditmaal hebben gesproken over de Katholieken op eene wijze, die, zoo zij hopen, door een ieder zal worden gevolgd.

Na deze beide redevoeringen heeft de heer Meeussen zich bepaald tot de verklaring, dat hij is voor de zuiver burger-maatschappelijke school, en dat hij zich vereenigt met de bedachtheid, reeds door de heeren Dommer en van Nispen aan den dag gelegd, omtrent het misbruik dat zal worden gemaakt van het christelijk beginsel ten schade der minderheden.

De heer van Foreest, met de slotsom van wiens rede wij onmogelijk vrede kunnen hebben, dewijl hij op de gemengde school een christelijk onderwijs verlangt, dat kwetsend zal zijn voor kinderen van verschillende gezindten, heeft desniettemin eene redevoering uitgesproken, waarvan de hoofdinhoud door ons volkomen zou kunnen worden beaamd. Hij is tegen de *gemengde* school; maar meent dat de Grondwet haar voorschrijft; daarom moet hij haar wel aannemen. (Maar de Grondwet wil, zeer nadrukkelijk en onbetwistbaar, eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen. En desniettegenstaande wil hij daarover heen stappen, omdat het anders niet mogelijk is godsdienstig onderwijs te geven! Maar dan deed de spreker veel beter van over de gemengde school te springen, waarvan de Grondwet volstrekt niet spreekt, om op de gezindheidsscholen aan te dringen.) Als art. 194 van de Grondwet niet bestond, of als de Grondwet nog moest gemaakt of herzien worden, dan zou hij geheel iets anders willen dan 'tgeen thans bestaat. Hij zou dan de bijzondere school tot regel stellen, en alleen den Staat tusschen beide laten komen, als het bijzonder onderwijs te kort schoot. (Dat is weêr te ver gedreven. De Staat zou overal moeten tusschen beide komen, maar in overleg met de gezindten. De gezindheden zouden dan, met behulp en onder 't toezigt van den Staat, eigene scholen oprigten, gedeeltelijk op eigen kosten, gedeeltelijk door subsidiën van den Staat.)

De gronden, waarop de heer van Foreest zijne meening bouwt, zijn zeer gewigtig, en niemand, behalve de heer van Nispen, is zoo zeer tot den wortel van de quæstie doorgedrongen. Hij bouwt zijne meening op de roeping van den Staat, op de vereischten van eene goede volksschool en op den tegenwoordigen toestand van Nederland. Wat hij van ieder dezer punten zegt is, ten spijt van eenige kontradiktiën, die hem ontvallen, zeer behartigingswaard.

Maar wat hij in 't tweede deel zijner rede betoogt, dat, ten spijt der Grondwet, *christelijk onderwijs* moet worden gegeven, zelfs met kwetsing van de begrippen van andersgezinde kinderen, kan geen daglicht zien en heeft geen anderen grond, dan dat de meerderheid het regt van den sterkste moet doen gelden. Intusschen, dit zij tot lof van den heer van Foreest gezegd, wij hebben liever dat men voor de waarheid uitkomt, dan dat men de menigte tracht te misleiden met er doekjes voor 't bloeden om te winden, gelijk de memorie van toelichting 't doet, naar de *usances* van de ongeloovige schoolpartij, die nooit anders gedaan heeft.

De heer Godefroi wil geen deel nemen aan een schermutseling. Maar hij zal, als men 't begeert, bij art. 16 den strijd opnemen voor de Israëlieten om hun regt te handhaven, dat de gemengde school ook voor hen toegankelijk zijn moet.

De heer van Nijevelt verdedigt de gemengde school 1°. om dat hij niet wil dat de Staat onder de Kerk geraakt. Hij is daarvoor te meer bezorgd als hij ziet, wat er thans in de wereld omgaat en de pogingen die gedaan worden om den Staat onder de Kerk te brengen. Hij zegt dat niet alleen tegen de Katholieke Kerk. Hij vindt, in het Protestantismus denzelfden familietrek.) Wij zullen daar niet op antwoorden. Het is het thema, dat de heer Bosscha heeft ontwikkeld, waaromtrent wij in het voorbijgaande het onze gezegd hebben.)

2°. Wil hij de *gemengde* school opdat er verdraagzaamheid in 't land kome. Laat men 't godsdienstig onderwijs door schoolmeesters geven, dan vreest hij dat het ontaarden zal in eene soort van polemiek tegen andere gezindten. (Het is maar al te wáar, dat die vrees niet zonder grond is.)

Hij meent, dat als de wet eerlijk wordt uitgevoerd, het doel zal worden bereikt. Hij is niet bevreesd dat misbruik zal worden gemaakt van de „Christelijke deugden". Zoo die vrees kon bestaan, zou hij tegen stemmen. Hij meent overigens dat het niet mogelijk is het woord Christelijk uit de wet te ligten, nu 't er eenmaal in staat.

Sprekende over de onverdraagzaamheid, deelt hij deze bijzonderheid mede, genomen uit de petitie van de diakenen der gereformeerde gemeente uit Utrecht, eene petitie, die, ofschoon reeds van Febr. 1856, eerst gisteren is rondgedeeld. Daarin wordt hoofdzakelijk het onthouden van (op school) iets te leeren wat anderen kwetst voorgesteld als, in strijd met Gods wil. (Zoo zou het dan, volgens gereformeerde diakenen van Utrecht, Gods wil zijn, die door de wet moet worden volbragt, dat katholieke kinderen op de staatsschool worden onderwezen in de gereformeerde leer! En zulke verbazende enormiteit staat in een officieel adres! Wij zouden wel eens willen vernemen of die vindering van heeren diakenen niet gepaard gaat met een zucht en klagt over de stoutheid van de ultramontaansche aanmatigingen.)

Aan het slot der zitting sprak de minister van Binnenl. Zaken. Wij geven van die rede morgen verslag.

Bij kon. boodschap is aan de Tweede Kamer ter overweging toegezonden een ontwerp van wet op het regt van sukcessie en van overgang. Na te hebben uiteengezet, dat herziening der bestaande wet in deze noodig was, zegt de Reg. dat ze daartoe te meer reden vond, nu bij de Regering het voornemen bestaat, de personeele belasting te verminderen en op de grondbelasting der gebouwde eigendommen geene opcenten meer voor het rijk te heffen, ten einde daardoor voor de gemeenten ruimere bronnen van inkomsten te openen, waardoor dus, tegenover de vermindering van sommige belastingen, de noodzakelijkheid ontstaat om andere te verbeteren in dien zin, dat de schatkist grooteren steun daarin vinde dan tot hiertoe het geval was, waartoe het regt van sukcessie in de eerste plaats in aanmerking komen kan.

Elke belasting heeft ontegenzeggelijk hare onaangename zijde. Van alle belastingen is intusschen het regt van sukcessie eene der dragelijkste; het wordt betaald van hetgeen men nog niet gewoon is onder zijne inkomsten te rekenen, en kan grootendeels als eene tijdelijke winstderving worden aangemerkt; het tijdstip der betaling is gunstig, de heffing weinig kostbaar, de evenredigheid voor allen dezelfde; het brengt de ingezetenen niet regelmatig op vast wederkeerende tijdstippen, maar hoogst zeldzaam, met den fiskus in aanraking. Niemand van het thans levende geslacht zal die uit de kapitalen of inkomsten die hij thans bezit behoeven te betalen, en, wanneer de beschikking over zijn goed, ook na den dood, een der voorregten is welke de maatschappelijke instellingen toekennen, is het niet onbillijk dat aan het voorregt, hetwelk de burgerlijke wet waarborgt, een last ten algemeenen nutte verbonden zij.

Al deze overwegingen hebben geleid tot het aanbieden van dit ontwerp eener nieuwe wet op het regt van sukcessie en van overgang, waarbij evenwel de wet van 27 December 1817 ten grondslag is genomen.

De meeste belangrijke wijzigingen, welke het ontwerp in de bestaande wetgeving op het regt van sukcessie zou aanbrengen, bestaan in het onderwerpen der exekuteurs aan dezelfde verpligtingen, welke de wet aan de erfgenamen oplegt: juister omschrijving der te doene aangiften; gelijkstelling van making van vruchten en inkomsten, regt van gebruik en bewoning enz. met vruchtgebruik, en betere voorziening in geval van verkrijging van vruchtgebruik en periodieke uitkeeringen bij aanwas en opvolging; verlenging van den termijn van aangifte; wegneming der 5 per cent verhooging op de buitenlandsche effekten; verhooging van het tarief ook in verband met de afschaffing der opcenten op het regt van sukcessie en van overgang; regeling van de waarde van het vruchtgebruik tot berekening van het aandeel bij versterf; juister omschrijving der aan te geven baten; beteren waarborg tegen het opgeven van fiktieve schulden, verandering der bepaling omtrent de beëediging van aangiften, vereenvoudiging door afschaffing van den termijn tot verbetering der aangiften, van de sommatie tot betaling, van poenaliteiten, van de verpligting tot inlevering eener expeditie van het procesverbaal der eedsaflegging en van de beëediging in geval van verwerping, vereenvoudiging van het stelsel van waardering; betere regeling der belasting voor makingen van periodieke uitkeeringen, zoomede voor het geval dat van of door natuurlijke kinderen wordt geërfd; eindelijk vollediger bepaling wat betreft de verjaring.

De regten, die volgens 't ontwerp zullen geheven worden, zijn tusschen echtgenooten 6 pCt. ($5^{52}/_{100}$), in de regte opgaande linie bij erfenis door ouders of grootouders bij versterf 3 pCt. (0), voor het meerdere dan het aandeel bij versterf 6 pCt. (0), tusschen broeders en zusters bij versterf 6 pCt. ($5^{52}/_{100}$), voor 't meerdere dan het aandeel bij versterf 14 pCt. ($13^{8}/_{10}$); door neven en nichten, naneven en nanichten, en ooms en moeijen en oudooms en oudmoeijen, bij versterf 9 pCt. ($8^{28}/_{100}$) en bij meerder 14 pCt. ($13^{8}/_{10}$), voor verdere verwante of niet verwante personen 14 pCt. ($13^{8}/_{10}$).

De tusschen haakjes geplaatste cijfers zijn de tot dusverre geheven percenten.

De Regering heeft in de afgaande regte lijn geene regten willen voorstellen, omdat die algemeen zouden worden afgekeurd. Het verlies van vader of moeder is meestal reeds te zwaar, om het nog te verergeren door eene nieuwe belasting; in de opgaande lijn vond de reg. geen bezwaar; ze stelt die verhouding op gelijke lijn als bij broeders en zusters; als men nagaat, dat in Engeland, Frankrijk, België en Sardinië ook in de nederdalende regte lijn wordt geheven, schijnt het nieuwe regt in de opgaande billijk; het is trouwens een oud hollandsch regt.

De Regering meent, dat de nieuwe wet eene vermeerdering geven zal van *f* 360,000, edoch na aftrek der 50 pCt. voor buitenl. effekten, slechts *f* 125,000. De reg. echter 15 opcenten willende heffen, zou de geh. belawinst voor de schatkist *f* 695,000 worden. De reg. stelt hier nog opcenten voor, om die van lieverlede te kunnen verminderen en dus tot de vaste regten, door 't ontwerp gesteld, te komen, als de schatkist de 15 opcenten niet meer zal behoeven.

Volgens een schrijven uit 's Hage in een der engelsche bladen, is er sprake van een huwelijk van den Prins van Oranje met de Prinses Alice, de tweede dochter van Koningin Viktoria.

Onder de eergisteren bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingekomen adressen bevindt zich ook een van den heer mr. I. da Costa alhier, houdende verzoek tot afstemming van de wet op het lager onderwijs, wegens de wijze waarop daarin het woord *christelijk* voorkomt.

Door de Provinciale Staten van Utrecht is tot lid der Eerste Kamer benoemd mr. E. van Voorthuijsen.

Bij het oost-indische bewind op Java is, volgens den londenschen *Times*, ontvangen, een proklamatie, uitgevaardigd door den Keizer van Japan en gerigt aan alle zeemogendheden; houdende kennisgeving aan deze, dat hij geneigd is met haar handelstraktaten te sluiten, gelijk aan die welke hij met Nederland, Groot-Brittanje, Frankrijk en de Vereenigde Staten heeft gesloten. Dit authentieke dokument is uit het japansch in het fransch en nederduitsch vertaald en aan de europeesche agenten in China medegedeeld.

Dezer dagen is uitgegeven en verkrijgbaar gesteld, het tweede gedeelte van den Katalogus van de Bibliotheek der stad Amsterdam. Een lijvig boekdeel van 392 kompres doch duidelijk gedrukte bladzijden, vermeldt als voortzetting van den in het eerste gedeelte aangevangen arbeid, de werken in de Stads Bibliotheek aanwezig, betreffende *regtsgeleerdheid en staatswetenschap, geneeskunde, wiskunde, natuurkunde, bedrijven en handwerken en schoone kunsten.* De Katalogus zal ongetwijfeld er toe bijdragen om een wijderen omvang te geven aan het nut, door eene inrigting als de Stads Bibliotheek, te stichten en zijne systhematische inrigting doet, even als de juiste vermel-

ding en omschrijving der titels van de aanwezige boekwerken, den opsteller eere aan.

CREDIET-VEREENIGING. — *Maandelijksche balans, opgemaakt ultimo April* 1857. 864 leden, vertegenwoordigende een maatschappelijk kapitaal van *f* 4,410,535.

Credit.

In portefeuille	*f* 380,112.12½	
Diverse debiteuren	» 204,510.51½	
Cassa	» 25,714.79	
		f 610,337.43

Debet.

Gedane stortingen	*f* 441,053.50	
Diverse crediteuren	» 146,920.63½	
Balans	» 22,363.29½	
		» 610,337.43

In disconto genomen	*f* 889,693.84½
» » gegeven	» 862,205.43½

De Voorzitter van Commissarissen,
J. HEEMSKERK Az.

De Directie:
BUCHLER.
BERG.

Z. M. heeft aan mr. B. L. R. Termaat, kommissaris van policie te Amsterdam, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der pruissische orde van den Rooden Adelaar 4de kl. — Benoemd tot regter plaatsv. in de arrond. regtb. te Amsterdam, mr. C. D. Asser, en tot prokureur bij de arrond.-regtb. te Heerenveen, mr. P. van Blom; tot ontv. der dir. bel. en acc. te Druten c. a. den heer C. N. de Ridder, te Herwijnen c. a. den heer G. L. Wijnen. — Bevorderd tot landmeter 1ste kl. bij het kadaster den heer K. K. Kooy. — Pensioen verleend aan jhr. D. G. van Teylingen, dir. der registr. en dom. in Zeeland, *f* 3120; A. J. D. Pollet, control. 2de kl. bij 's Rijks belast. te Tilburg, *f* 1165.

LANGERAAR, 25 Junij. Heden had alhier eene zeldzame plegtigheid plaats. Er werden op dien dag in onze schoone, ten jare 1842 nieuwe gebouwde, kerk, 2 marmeren altaren door Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid den Bisschop van Haarlem gekonsakreerd. Die altaren zijn, wat het beeldhouwwerk betreft, door den heer P. J. de Cuyper te Antwerpen vervaardigd, en doen den kunstwerker waarlijk eer aan. Het een stelt, op een paneel van statuair marmer in basrelief, de boodschap van den Engel Gabriël aan de H. Maagd Maria voor; de H. Maagd zit in eene voortreffelijke zedige houding, vol uitdrukking van godsdienst, en luistert met diepe aandacht naar hetgeen door den Engel gezegd wordt. De Engel is daar even statig als eerbiedig op wolken nedergeknield, omgeven van verschillende engelenkopjes, waarop de ongekunstelste vreugde te lezen is; de hemel opent zich en de H. Geest, in de gedaante van eene duif daalt met goddelijken luister op Maria neder. — Het ander altaar stelt voor, mede op een paneel als het vorige, de marteling van den H. Adrianus, Patroon der gemeente; alles is ook hier treffelijk. Het oog staart hier met de hoogste verwondering op de zoo zeer verschillende karakters der gemoedsgesteltenissen der aanwezige personen; men ziet den bovennatuurlijken moed des martelaars, die de eene hand half afgekapt, als met vreugde op het blok houdt; de gespierde beul, bij wien niet de minste blik van medelijden wordt opgemerkt, heeft andermaal zijn zwaard opgeheven; de heilige wordt van zijne vrienden vergezeld, die zich met volkomene zekerheid hetzelfde lot voorstellen, terwijl een, reeds gemarteld tusschen de voeten des beuls, verminkt en onthoofd daar ligt: een afgodiesch priester, regters en wachters staan aan de andere zijde des martelaars, op wier gelaat nijd, onverschilligheid en spijt kennelijk zijn. Beschreven martelingen worden voorgesteld in een diep dal tusschen rotsen, als wilde men die schanddaden in het verborgen bedrijven; uit de wolken schieten bliksemstralen in alle rigtingen, ten blijke van de alwetendheid en wraakneming Gods.

Het overige marmer der genoemde altaren is geleverd en bewerkt door de heeren Devillers & C°., marmerwerkers te Antwerpen, en heeft van een uitmuntend werk en eene goede behandeling.

Werd er uit Langeraar in den jare 1842 eere gegeven aan den heer Th. Molkenboer, architekt te Leijden, wegens het bouwen van die schoone kerk aldaar, zoo moge deze eer met regt worden herhaald voor zijne belanglooze medewerking tot instandbrengen niet alleen van de twee besproken altaren, maar ook omtrent het vroeger geplaatste hoog-altaar, mede van statuaire marmer, in der tijd door Z. Doorl. Hoogw. den Bisschop van Curium (P M) gekonsakreerd.

Met drie voortreffelijke marmeren altaren, prijkt thans het fraaije kerk te Langeraar; zij heeft daarenboven, behalve binnen, de heerlijke gebeitelde Apostelen, een steenen beeld, den Salvator mundi voorstellende, mede door den heer P. J. de Cuyper gemaakt, dat kunst en godsdienst op het zeerst uitdrukt, buiten boven den hoofd-ingang. Men vindt alzoo in de kerk van dat eenvoudig en landelijk Langeraar die sieraden en pracht, welke men in steden dikwijls te vergeefs zoekt, want mahonie- en rozenhout, hardsteen en marmer zijn daar met eenen verkwistenden hand aangebragt.

MIDDELBURG, 29 Junij. Onze stad is gisteren door een zwaar onheil getroffen geworden; in den namiddag omstreeks 6 uur, deed zich het geroep van brand hooren en werd er algemeen alarm geslagen; een hevige brand was uitgebroken in het huis van den winkelier van Eersel in den Langendelft nabij de Groote Markt, die zich zoo spoedig verspreidde, dat in korte oogenblikken nog vijf daaraan grenzende huizen, ook allen door winkeliers bewoond, een prooi der vlammen zijn geworden. Daar de meesten dezer ongelukkige bewoners, met den Zondag van huis waren, zijn sommigen niet in de gelegenheid geweest, om iets van waarde te redden. Gelukkig heeft men geene menschenlevens te betreuren, terwijl het aan de ijverige pogingen van het garnizoen, de schutterij en het brandwezen, benevens aan de windstilte te danken is, dat niet de geheele straat vernield is geworden. Van verscheidene naburige gemeenten is men onmiddellijk ter hulp gesneld, waarbij de gemeente Vlissingen, met bijvoeging van het personeel der marine, eene voorname plaats toekomt. De oorzaak van dezen brand is tot heden nog niet met zekerheid bekend, doch de justitie doet ijverig onderzoek.

DEVENTER, 30 Junij. Het 12e *Nederl. landhuishoudkundig kongres* is heden alhier door den voorzitter, den heer Mr. H. W. Jordens, met eene kernige rede geopend. Er zijn 1000 leden ingeschreven. Z. M. de Koning heeft doen berigten, dat H. D. door omstandigheden verhinderd wordt dit kongres bij te wonen. De tentoonstelling van landbouw-voortbrengselen is in de manege geopend en rijk voorzien; die van nijverheidsvoortbrengselen, 800 nommers tellende, is schoon te noemen. De afdeelingen zijn gisteren en heden vergaderd geweest; zij worden trouw bezocht. Deventer heeft een regt feestelijk aanzien; het genot den feestvierenden en kongres-bezoekers toegedacht, is groot. Morgen zal de tentoonstelling van vee geopend worden. (*Amst Ct.*)

BATAVIA, 9 Junij. Over het algemeen kunnen niet dan gunstige berigten over de inwendige gesteldheid van Nederlandsch Indië worden medegedeeld.

De algemeene gezondheidstoestand is zeer voldoende; de stand der kultures laat, zonder niet te voorziene rampen, eenen bevredigenden oogst verwachten; en rust werd in de laatste maanden niet gestoord dan in een klein district der verre binnenlanden van Palembang, het district Goemay, in de afdeeling Lematang Oeloe.

— Het leggen der telegraaflijnen over Java gaat zoo zeer naar wensch, dat eerstdaags de dienst tusschen Batavia en Cheribon geopend zal worden. Het kantoor ter laatstgenoemde plaats is reeds gereed. De voorwaarden waarop door het publiek kan worden gebruik gemaakt van de lijn tusschen Batavia en Buitenzorg zijn dezer dagen provisioneel vastgesteld.

— Het goevernement heeft een belangrijken maatregel genomen om te trachten den Javaan goede degelijke lektuur te bezorgen. Reeds in 1855 was eene premie van *f* 1000 uitgeloofd voor elk javaansch leesboek, dat aan de gestelde voorwaarden zou voldoen. Thans heeft het goevernement, met behoud dier premie voor elk goedgekeurd leer- en leesboek voor de hoogere klassen der Javaansche scholen, uitgeloofd een gouden eerepenning ter grootte en dikte van een 2½ guldenstuk, aan de eene zijde met 's Konings wapen en aan de andere met het opschrift:

Aan

. . . .

vaor verspreiding van nuttige kennis onder den Javaan.
(datum)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Junij. De laatste berigten uit Plombières melden, dat de Keizer een begin heeft gemaakt met het gebruiken der baden en zeer gezond is. Hij houdt zich elken morgen met de afdoening der regeringszaken bezig.

— De *Univers* berigt uit Rome, dat Kardinaal Antonelli den mexikaanschen minister Montes ontvangen heeft, doch niet als minister. Deze titel zal dan slechts aan den gezant worden gegeven, wanneer zijn regering op de maatregelen terug komt, welke zij tegen de Kerk heeft genomen. Volgens andere berigten kon het mexikaansch bewind geen keus doen, die onaangenamer voor het hof van Rome moest zijn, daar de heer Montes juist de minister is, onder wiens bestuur de besluiten zijn uitgevoerd, die de breuk tusschen Rome en Mexiko hebben doen ontstaan.

— Men zegt, dat de graaf de Morny te Petersburg ook een verdrag heeft gesloten, betreffende den letterkundigen eigendom. Er wordt als gerucht medegedeeld, dat de graaf in Petersburg als gezant niet zou worden vervangen. Hij zelf zou als zoodanig naar de russische hoofdstad terugkeeren.

ENGELAND.

LONDEN, 30 Julij. De indische zaken gaan voort de algemeene belangstelling gaande te houden, en met krachtige hand worden maatregelen genomen om den opstand te onderdrukken. Behalve de regementen die zich in de eerste dagen der volgende maand te Portsmouth en te Gravesend zullen inschepen, hebben de troepen van generaal Autram in de perzischen golf bevel ontvangen om onmiddellijk naar Calcutta op weg te gaan. Andere troepen, die op het punt waren van Ceylon naar China te gaan, zijn terug geroepen.

In het Hooger- en Lagerhuis hebben den 29 Junij interpellatiën over deze zaak plaats gehad. In eerstgemeld ligchaam gingen zij uit van lord Ellenborough, vroeger goeverneur-generaal van die bezittingen. Hij verweet aan het bestuur aldaar, dat het werkeloos is gebleven, niettegenstaande er kenteekenen geweest zijn, dat de opstand, die in den beginne slechts een kleinen omvang had, zich verder zou voortplanten. Verder gaf hij als zijne meening te kennen dat de Regering geenszins op den bijstand van het leger van Bombay zou kunnen rekenen, terwijl tot overmaat van ramp de tegenwoordige buitensporige hitte van het saizoen hoogst ongunstig was voor de operatiën, noodig om den opstand te dempen. Ten slotte betreurde hij het dat de Regering zooveel beschikbare troepen naar China had gezonden op een oogenblik, dat de staat van zaken in hare eigen bezittingen in Azië zulk een ernstig karakter had aangenomen.

In het Lagerhuis was het de heer d'Israëli die de interpellatiën tot de Regering rigtte. Hij onderscheidde zich daardoor van lord Ellenborough, dat hij het bestuur in deze aangelegenheid niet gispte, maar zich bloot bepaalde tot het vragen van inlichtingen naar de uitgestrektheid zoowel als naar de oorzaken van den opstand, welke laatste, volgens zijne verklaring, het noodig maakte, dat alle partijen hare ondersteuning aan de Regering verleenden.

De regering gaf in de beide Huizen als hare meening te kennen, dat de staat van zaken niet zoo ernstig was, als men het heeft willen doen voorkomen. Ondertusschen zou niets onbeproefd worden gelaten, om met kracht ten deze te werk te gaan. Eene versterking van 14000 man zou waarschijnlijk reeds in de maand Julij van het moederland naar Indie gezonden worden. Op de vraag of de goeverneur-generaal, lord Canning, zijn wensch had te kennen gegeven om van zijne gewigtige betrekking ontslagen te worden, antwoordde de minister in ontkennenden zin.

Uit Parijs verneemt men, dat de minister van marine last gegeven heeft, om 16 transportschepen, elk van 9—1200 ton, in de verschillende havens des rijks gereed te maken, hetgeen men in verband brengt met de mededeeling, als zou het engelsche goevernement de hulp van het fransche, tegen China ingeroepen hebben.

De *Times* zegt, dat de opstand zich op dit oogenblik enkel tot Dehli bepaalt, en dat aanzienlijke strijdkrachten tegen die stad oprukken. De *Times* verzekert dit op grond zijner bijzondere korrespondentiën.

— Bij Lewesham, een op eenige mijlen van de hoofdstad gelegen spoorweg-station, had heden nacht een verschrikkelijk ongeluk plaats. Een passagierstrein liep tegen een anderen, die naar men zegt, zonder signaallampen op het station stond. Verscheidene personen, men zegt 8, volgens anderen 12, bleven op de plaats dood, terwijl een veertigtal zwaar gekwetst werden.

— Met de *Amerika*, die den 17den Junij Boston verlaten heeft, zijn op nieuw tijdingen ontvangen uit de Vereenigde Staten. Generaal Walker is door den prezident Buchanan in een gehoor ontvangen, en men zegt dat op zijn verzoek laatstgemelde eene enquête zal instellen naar de handelingen van kapitein Davis, op wiens schip *St. Marie* Walker zich heeft begeven, toen hij door de vijandelijke troepen in de engte gedreven was.

Te New-York werd Walker door zijne aanhangers als een held ontvangen.

In de staatskas van Ohio was een deficit van $ 500,000 ontdekt.

Op eenige eilanden in de nabijheid van Californië moet een rijke voorraad guano ontdekt zijn.

De visscherijen van New-Foundland leverden in dit saizoen gunstige rezultaten op.

Uit Mexiko wordt gemeld, dat de authoriteiten eene uitgebreide zamenzweering ontdekt hebben, waarvan de hoofden reeds gearresteerd zijn.

Comonfort was tot prezident gekozen en bevond zich aan het hoofd van 16000 man op weg naar de hoofdstad.

— De berigten van de rivier van Kanton loopen tot den 8sten Mei. De Chinezen hadden verscheidene pogingen gedaan om de engelsche schepen in de lucht te doen springen en weinig ontbrak er aan, of het ware hun gelukt. Zij hadden namelijk een grooten ketel, waarin eenigen een der ketels van de stoomboot *Queen* meenden te herkennen, tegen het oorlogsschip *Acorn* laten aandrijven. Het was een goed gevulde brander, die echter gelukkiger wijze losbarste toen hij nog 15 yards van het schip verwijderd was en geen schade aanrigtte. De britsche stoomboot *Sampson* had in gemeenschap met de brik *Camilla* eene menigte roovers-jonken en lorchas op de kust vernield. Te Stanley was eene zamenzweering onder de chineesche arbeiders ontdekt. Hun proces was reeds afgeloopen, en verscheidene werden

ter dood veroordeeld. Uit Foo-chow wordt van den 30sten geschreven, dat de vrees voor de rebellen het verkeer bijna geheel en al gestremd had. De handelaars en allen, die wat te verliezen hadden, bragten hunne have in veiligheid en de thee-operatiën voor het volgende saizoen moesten rusten. Het britsche konzulaat aldaar had ondertusschen aangekondigd, dat de keizerlijke autoriteiten met de europeesche kooplieden eene leening van 500,000 zilveren taals wilden sluiten en bereid waren 3 pCt intrest te betalen, waarvoor zij de opbrengst der regten van al de voor vreemden opengestelde havens wilden guarandeeren. Te Amoy was alles rustig. Te Hongkong waren bereids eenige van de engelsche kanonneerbooten aangekomen. Doch men verwachtte niet dat spoedig iets beslissends beproefd zoude worden.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 1 Julij. Het bevestigt zich, dat het deensche antwoord zoowel hier als te Weenen ontvangen is. Wat den inhoud betreft moet het kabinet van Kopenhagen de onmogelijkheid hebben te kennen gegeven, om de uitlegging aan te nemen, welke de heer von Manteuffel aan zijne laatste koncessie heeft gegeven. Bovendien verklaart gezegd kabinet, dat het zich vooreerst buiten staat bevindt, om zich breeder uit te laten over de koncessiën, welke het welligt aan de hertogdommen doen zal. Het zal wachten, totdat de eischen der hertogdommen door de vertegenwoordiging dier landen zullen zijn geformuleerd, daar deze toch geheel vrij is, om hare meening kenbaar te maken. Ten slotte herinnert de deensche Regering aan hare pogingen, om aan de duitsche mogendheden genoegen te geven en beroept zich op den geest van verzoening, die deze laatste tot dusverre bezielde. Het dokument moet in gematigde bewoordingen vervat zijn.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 2 Julij.

BEVALLEN (29 Junij): G. Palmboom, geb. Blankvoort, Z. - A. Eltzbacher, geb. Rothschild, D.

OVERLEDEN (28 Junij): H. Bouman, 56 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 1 Julij.

De heden zoo bij de N. H. M. als bij partikulieren bij inschrijving verkochte partijen Huiden vonden tot goede prijzen [illegible]

[illegible]

GRAANMARKT.

Tarwe en Rogge tot vorige prijzen bij gerijven; verkocht van Tarwe: 128 ℔ n. wb. Pools. *f* 422, 425, 124 ℔ ger. b. dito *f* 365; 130 ℔ Kubanka *f* 400.

Van Rogge: 120, 122 ℔ Pruis. *f* 241, 247.

De overige Granen zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 87. *Raapolie* op 6/w. *f* 52¼; Vliegend *f* 51½; 1°. Mei ek. *f* 50; Sept. *f* 50½, ¼; Oct. *f* 50¼; Nov. en Dec. *f* 50¼, 50. *Lynolie* op 6/w. *f* 46¾; Vliegend *f* 45½; 1°. Nov. *f* 45¼. *Hennepolie* op 6/w. *f* 51½, Vliegend *f* 50.

SCHIEDAM, 1 Julij. Rogge. Verkocht: 141/2 ℔ Reval *f* 262 6/w.; 147/2 ℔ Dantzig *f* 238 6/w. — Gerst 127/2 ℔ Libau *f* 250 kont., *f* 252 6/w.; 128/2 ℔ Koersche *f* 250 6/w., *f* 251, 3/m.; 129/2 ℔ Libau *f* 254 6/w. — Moutwijn *f* 20; Jenever *f* 25,50; Amst. Proof *f* 26,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling *f* 0.80 per ketel.

ANTWERPEN, 1 Julij. *Koffij*. Heden werden verhandeld 1200 b. [illegible]ingo, zeilend pr. *Balticus*, en van Rio 200 b. zeilend [illegible] markt blijft gunstig. — *Granen* kalm. — *Katoen* [illegible] met eenigen omzet. Zeilend werden afgedaan 558 b. [illegible] per *Aroondates*; en in loco 70 b. dito p. *Mortimer Livingston* en 50 b. *Sorate*. — *Rijst*. Van gepeld Arracan werden [illegible] 1000 b. afgedaan gedeeltelijk a *f* 8¾ betaald.

LONDEN, 30 Junij. *Suiker*. [illegible] het grootste deel der in veiling aangebodene partijen werd [illegible]houden. Verkocht werden 182 v. West-Indische. — *Thee* kalm; ordin. Congo 14¼ a 14½ d. — *Koffij*. Plantation Ceylon eerder lager voor kleurige soorten. Uit de hand werden verkocht 500 b. goed ordin. Native tot geheimen prijs. — *Rijst*. Gevraagd en op nieuw hooger; 2533 b. Bengaal werden verkocht van 11 s. a 6 d. Voor 10,000 b., waarvan de helft Bengaal werd 12 a 14 sh. betaald en 200 ton ordinair a 11 s. 6 d. en middel 11 s. 9 d. Eene lading van 600 ton Arracan Neeransee werd zeilend a 11 s. 6 d., op nieuwe conditiën verkocht. Uit de hand werden nog verkocht 20,000 b., meest van 11 s. 6 d. a 14 sh. voor laag middel tot goed blank Bengaal.

RICHMOND, 16 Junij. *Tabak*. Onze vorige berigten bevestigen zich geheel, en onze prijzen hebben hunne volle hoogte weder bereikt. Niettegenstaande de goed gevolgde inspektie's, is er geen voorraad aan de markt.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 30 Junij. Stolte, Constantia en Elisabeth, Tji-[illegible]

[illegible]VOET, 30 Junij. Des Ruelles, Trijntje Fenna, Soe-[illegible]

UITGEZEILD:

HELLEVOETSLUIS, 30 Junij. Geerling, Neêrlands Koningin, Batavia.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		30 JUNIJ 4½ u.	gebl.	1 JULIJ 4½ u.		gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	104⅝				
Nederl. Bank	4 „					
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63⅝		63½	63⅝	63½
Dito Dito	3 „	77		76½	76 11/16	76 11/16
Dito Dito	4 „	96⅝		96⅝	96 7/16	96⅝
Amortisatie-Syndikaat	3½ „	91⅞		91½	91⅝	
Aand. Handel-Maatsch.	4½ „	157¼		157	157¼	157¼
Oost-Ind. Leening	4½ „	95¼		95¼		
Aand. Holl. Spoorweg	. .					
Leening idem	4½ „					
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ „					
Maatschappij van Weld.	4 „			60⅝		
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½ „					
Dito *Rothschild*	2½ „	52⅞		53	53⅛	53⅛
Frankrijk, Certifikaten	3 „					
Spanje, Obligatiën	1¼ „	25 9/16		25½	25 9/16	25½
Dito	3 „	42¾		42 11/16	42⅞	
Dito Binnenlandsche	3 „	37 15/16		37 15/16	38	
Amortisable Schuld	. „					
Bewijzen Coupon	.	6¼				
Portugal, Obligatiën	3 „	45⅞		46 1/16	46⅛	46 1/16
Dito 1856	3 „	45 1/16		45 1/16	45⅛	45⅛
Uitgestelde						
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 „	105		105	105⅜	105
Dito bij idem 1828/1829	5 „	103¾		103½	103⅝	103½
Cert. bij idem 1831/1833	5 „			95⅞	93¼	
Dito bij idem 1840	4 „	87⅝		87⅝	88	
Dito bij *Stieglitz*	4 „	87⅜		87⅝		
Dito Nieuwe	4 „					
Dito 5de Serie	5 „	97¾				
Dito 1855, 6de Serie	5 „	99¾		99⅝	99¾	99⅝
Dito Adm. te Hamburg	5 „					
Dito dito te Londen	5 „					
Dito dito dito	4½ „			96⅜	96⅞	96⅝
Inschrijv. in Assignatiën	6 „					
Certifikaten van dito	6 „	66¾		67	67¼	67
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*			154¾		
Obligatiën	4 pCt.	80¼		80⅜	80½	
Pruissen, Oblig.	4½ „					
Aandeelen 1854	3½ „					
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 „			78½		
Dito dito	4 „	62¾				
Dito Metalliek	5 „	76 13/16		76¾	76 15/16	76¾
Dito Rente Amsterdam	5 „	88⅛		87⅞	88	87⅞
Dito Nationale 1854	5 „	78 5/16		78¼	78⅜	78¼
Dito dito	2½ „	39⅞		39¾	39⅞	
Weener Bankaktiën	*f*			1165	1170	
Dito Aand. fl. 250, 1839	„					
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.	324½		324		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 „	103½				
Dito bij *Rotschild*	5 „					
Denemarken, Obl. te Lond.	5 „	99½				
Dito	3 „					
[illegible]						
Dito 1843 „ „ 100	5 „					
Dito 1852	4½ „					
Sardinië	5 „					
Peru, Geldl. 1854	4½ „					
Dito te Parijs						
Ecuador, Oblig. 1855	1 „					
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½ „					
Dito Uitgestelde	2 „					
Grenada, Obligatiën	3½ „	21⅞		21 13/16	21⅞	
Dito Uitgestelde		6¼		6⅛	6⅛	
Mexiko, dito	3 „	20⅝		22	22⅛	exd.
Nrd Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A	*f*					
Dito dito Lr. B	„					
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.					
Amerik. Bank-Aktiën						
Illinois Spoorw. Aandeelen						
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	93¼		93⅛	93½	93¼
Louisiana	5 „			100		
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 „	3 7/16		6		

Russ. Spoorw. 77; B. Sp. 27¾, 28; Prost 89 exd.

Binnenlandsche fondsen aangeboden, russische, spaansche, oostenrijksche en portugeesche prijshoudend.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55⅝	Livorno	2/m.	*f* 39½
„	zigt	„ 56 1/16	Napels	„	„ 83
Bordeaux	2/m.	„ 55½	Petersburg	„	„ 1.81½
„	zigt	„ 55¾	Weenen	„	[illegible]
Madrid	3/m.	„ 238	Augsburg	„	„ 36½
Cadix	„	„ 240	Frankfort	„	„ 99½
Seville	„	„ 237	Hamburg	2/m.	„ 35½
Bilbao	„	„ 237	„	zigt	„ 35⅝
Lissabon	„	„ 40½	Londen	2/m.	„ 11,72½
Porto	„	„ 40½	„	zigt	„ 11,85
Genua	2/m.	„ 46½	Rotterdam		„ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 1 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 56½p, Obligatiën 4½ pc. 98p; Spanje 1¼ pc. 25 1/16p; Binnenl. 3 pc. 38[illegible]; Domeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 80½p; id. Nap. 5 pc. 81⅞.

PARIJS, 1 Julij. Fransche 4½ pc. 92.—; 3 pc. 66.80; 1¼ pc. Spanje 25½; 3 pc. id. 37; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. —.

MADRID, 30 Junij. 3 pc. Schuld 40.85, id. 1½ pc 26.25.

LONDEN, 1 Julij. Cons. 92⅝; Spanje buit. 3 pc. 41¼; id. 1½ pc. 25¾; Rusl. 5 pc. 109½; id. 4½ pc. 96; Holl. 4 pc. 98; id. 2½ pc. 63½; Sard. 5 pc. 89; Braz. 101; Peru 4½ pc. 80; Gren. uitg. 6¼; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 22½; Portugal 3 pc 47; Ecuador 14½; Venezuela 36½; Wissel op Amst. 12.—; Hamburg 13.08½.

WEENEN, 1 Julij. Met. 5 pc. 83⅞; Nationale 84¾; Bank-Aktiën 1021; Credit Anst. 240½; Wissel op Londen 10.07; Amst. —; Parijs —; Goud 7½; Zilver 4.

BERLIJN, 1 Julij. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99¾; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 106½.

HAMBURG, 1 Julij. Spanje 3 pc. —; id. 1½ pc. 24; Rusl. 5 pc. 103; 4½ pc. 93; 3 pc. Mexikanen —; Noord-Duits. bank 93½; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 1 Julij. 5 pc. Met. 79¾; 1¼ pc. Spanje binnenl. 25 5/16; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

Advertentiën.

(3403) GETROUWD: A. F. NIEBERG met B. W. E. G. HEMAN.

AMSTERDAM, den 2den Julij 1857.

(3402) Heden verloste zeer voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, MARIA DORETHEA HINTZEN, geliefde Echtgenoot van

G. KAMPHUIJS.

ZAANDAM, 30 Julij 1857.

(3409) Tot mijne innige droefheid overleed heden, na tijdig voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der stervenden, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot MARIA JOHANNA HEUVER, diep betreurd door mij en mijne verdere betrekkingen.

AMSTERDAM, 29 Junij 1857. J. GIES.

(3497) Heden overleed tot onze bittere droefheid, voorzien van de H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van 53 jaren, onze beminde Broeder, de Heer PAULUS MARTINUS JOSEPHUS ROBERT.

UTRECHT, 30 Junij 1857. O. A. J. ROBERT. Uit aller naam.

(3405) **UITGELOOT** van de **Negotiatie** der H. Dominicus-Kerk, N°. 50 en 65, ieder groot *f* 500.

UTRECHT, 1 Julij 1857. Namens het Kerkbestuur, W. L. VAN EWIJK, *Pres.*

[illegible] Juffrouw van de R. C. Godsdienst ter verzorging van Kinderen en verdere Assistentie in de Huishouding. Brieven *franco* onder letter Z, bij den Boekhandelaar SIEBERT KROESE, aldaar. (3404)

Uit de Hand te Koop:

Een zeer schoon gebeiteld marmeren **ALTAAR**, alsmede eene **Kapitale ALTAAR-SCHILDERIJ.**

Te bevragen en te zien aan de Pastorie te Scheveningen. (3406)

(3408) Door A. M. VAN DIJK, Boekhandelaar te Delft, is, op last van Z. D. H. den Bisschop van Haarlem, uitgegeven:

I. **Inlichtingen omtrent de Inrigting en Zamenstelling der Jaarlijksche**

BEGROOTING en REKENING

WEGENS DE

INKOMSTEN EN UITGAVEN

DER

PAROCHIALE KERKEKASSEN,

in het Bisdom van Haarlem.

Prijs 50 Cents.

II. **Idem der Jaarlijksche**

BEGROOTING en REKENING

VAN HET

PAROCHIAAL ARMBESTUUR.

Prijs [illegible] Cents.

III. Een Stel **Lijsten van de Begrooting, de Rekening en de Inventarissen der Parochiale Kerkekassen.** Prijs 60 Cents.

IV. Een Stel **Lijsten van de Begrooting, de Rekening en de Inventarissen van het Parochiaal Armbestuur.** Prijs 60 Cents.

Mede in dépôt gesteld bij de Boekhandelaren C. L. VAN LANGENHUYSEN te *Amsterdam* en Gebroeders VAN LANGENHUYSEN te *'s Hage*.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker [illegible]